

Taru Peltonen

Taru Reumasta

Reumasäätien sairaala,
vuosikymmeniä
reumapotilaan silmin

Taru Reumasta

© 2022 Peltonen, Taru

Taitto ja kansi: Books on Demand

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-9927-7

Taru Reumasta

Sairaalaa ei enää ole, mutta sen arvo ja maineikas historia jäävät ikiajoiksi.

Lukijalle

Taru Peltonen sairastui nivelreumaan vuonna 1964, nuorena, juuri aikuisuuden kynnyksellä. Tämä kirja kertoo hänen vaiheikkaan tarinansa vuosikymmenistä vaikea reuma kumppanina.

Elämä reuman kanssa 1960-luvulta alkaen on vaatinut sisua ja sinnikkyyttä sekä hyvää sairauden hoitoa. Samalla tuo aika on tarjonnut Tarulle haasteita ja iloa sekä opettanut arvoja ja asennetta.

* * *

Nivelreuma on krooninen moniniveltulehdus, joka pyrkii vaurioittamaan niveliä ja joskus muitakin kudoksia. Reuman tulehduttama nivel on turvoksissa, sisältä vereslihalla, liikearka, kipeä ja jäykkä. Ilman tehokasta, sairautta kurissa pitävää lääkehoitoa se useimmiten johtaa työ- ja toimintakyvyn pysyvään laskuun, vammaisuuteen ja pahimmillaan lyhentää elinikää.

1940-luvulla havaittiin, kuinka valtavan terveysongelman reumasairaudet muodostivat. Suuri osa niistä sairastavista potilaista oli vammautunut tai vammautumassa. Yhteiskunta päätti, että reumasairauksien haasteen ratkaisemiseen tulee panostaa.

Perustettiin Reumasäätiö, joka rakennutti Heino-
laan suuren sairaalan toteuttamaan ja kehittämään
reumasairauksien hoitoa.

Reumasäätiön sairaala otti ensimmäiset potilaat
vastaan 17.7.1951. Tuolloin reuman lääkehoidon
teho oli vaatimatonta. Hoidolla voitiin vain lievittää
oireita mutta ei juuri hidastaa tai estää sairauden
tuhoa. Reumasairaudet aiheuttivat niitä sairasta-
villa monenlaisia ongelmia. Niiden lievittämiseen
ja hoitamiseen kehitettiin Reumasäätiön sairaalassa
moniammatillinen hoitokokonaisuus, joka perus-
tui eri asiantuntijoiden ja potilaan yhteistyöhön.
Syntyi ”Heinolan malli”. Tähän kävivät ”Reumalla”
tutustumassa reumaa hoitavat ihmiset Suomesta ja
maailmalta ja hyödynsivät oppimansa omien poti-
laidensa hyväksi. Heinolan malli otettiin käyttöön
laajalti.

Hyvin pian sairaalan avaamisen jälkeen sen joh-
taja ylilääkäri Veikko Laine huomasi, että potilaita ei
voitu tyydyttävästi auttaa ilman reumakirurgiaa. Sai-
raalaan palkattiin ortopedi Kauko Vainio, josta tuli
maailman reumaortopedian uranuurtaja. Hän kehitti
uusia leikkausmenetelmiä ja raportoi niiden tuloksia
kansainvälisesti. Reumaortopediasta muodostui tär-
keä tapa auttaa potilaita, ja Reumasäätiön sairaala oli
pitkään Suomen reumaortopedian keskus.

* * *

Taru Peltonen pääsi 1970-luvulla hoitoon Reuma-

säätiön sairaalaan. Sairaala, sen henkilökunta ja monet potilaat tulivat hänelle tutuiksi vuosikymmenten aikana. Taru on ollut Reumalla potilaana lukemattomilla hoitojaksoilla ja viettänyt sairaalassa laskujensa mukaan yhteensä lähes 3 vuotta. Reumaleikkauksia on hänelle tehty yli 40. Isoja tekoniveliä hänellä on yhdeksän kappaletta ja rystysissä neljä plus neljä suurten tekonivelien lisäksi. Lääkehoitoja Taru on saanut ajan mahdollisuuksien mukaan. Lääkkeet, kuntoutus ja leikkaukset sekä ennen kaikkea sitkeä itsehoito ovat ylläpitäneet hänen toimintakykyään.

Vuosikymmenet reuman kanssa ovat vaatineet sopeutumista ja asioiden hyväksymistä, mutta opettaneet myös ymmärtämään arjen ja saadun avun arvoa. Taru kertoo tässä kirjassa Reumasta, sekä sairautena että sairaalana. Niiden kanssa kulkien Taru on elänyt hyvää ja täysipainoista elämää iloineen ja vastoin käymisineen. Lukijan on mukava kulkea kirjan sivuilla Tarun mukana ja katsoa elämää ehkä uudesta näkökulmasta.

* * *

Reuman lääkehoito on kehittynyt 1990-luvulta huihin harppauksin, ja nykyään sen realistinen tavoite on rauhoittaa reumaattinen tulehdus täysin, estää kudosvauriot, toiminta- ja työkyvyn lasku. Vielä reumaa ei pystytäkään parantamaan, mutta se voidaan yleensä lääkityksellä pitää kurissa niin, että potilas voi sairaudesta huolimatta elää ihan normaalia elä-

mää. Aina tämä ei vielä täysin onnistu mutta paljon paremmin kuin Tarun sairastuessa.

Lääkehoidon tehon hämmästyttävä kehitys estää nykyään tehokkaasti reuman vaurioita ja ongelmia. Potilaat tarvitsevat paljon vähemmän sairaalahoittoa, kuntoutusta ja reumaleikkauksia kuin ennen. Reumaosaaminen levisi Heinolasta koko maahan ja lääkehoidot paranivat niin voimakkaasti, että tämän vuosituhannen alkupuolella tarve Reumasäätiön sairaalan tarjoamille palveluille väheni nopeasti. Monien samanaikaisten muutosten takia sairaala ajautui konkurssiin keväällä 2010. Se on silti kuniakas osa Suomen lääketieteen historiaa.

* * *

Taru Peltonee kokee suurta kiitollisuutta sairaalasta saamastaan avusta. Tällä kirjallaan hän haluaa kunnioittaa sairaalan muistoa nyt 11 vuotta sen konkurssin jälkeen, kun sairaalan avaamisesta tulee 70 vuotta.

"Taru Reumasta" avaa historiallisen ja samalla henkilökohtaisen näkökulman nivelreumaa sairastavan potilaan kokemuksiin 1960-luvulta nykypäiviin. Tarun positiivinen ja sinnikäs elämänasenne sekä avoimuus uusiin kokemuksiin tekevät kirjasta kiehtovan ja opettavaisen kokonaisuuden lukijalle, vaikka tällä ei olisi nivelreumaan henkilökohtaista suhdetta.

Suosittelen lukemaan!

Heinolassa 11.5.2021

Markku Kauppi

Reumalääkäri

Reumasäätien sairaalassa yli 20 vuotta,

Päijät-Hämeen keskussairaalassa 2010 alkaen

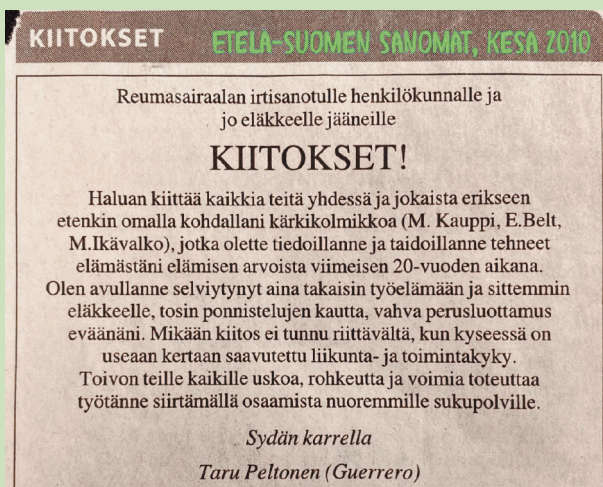
Sisällysluettelo

OSA 1	15
JOHDANTO	16
PROLOGI.....	18
1960-LUKU	20
Oireet	20
Diagnoosi	21
Toiveissa uusi elämä.....	23
Epätietoisuutta Kivelän sairaalassa	24
Kangasalan kuntoutuskeskuksesta etelän lämpöön.....	26
Tyrmäys työpaikalla	28
1970-LUKU	32
Katastrofi	32
Haaste: pakene tai taistele	33
Kotoutuminen	34
Vingresor Mini-club	35
Ruusuinen aika	37
Työt Afrikassa	38
REUMASÄÄTIÖN SAIRAALA 9.5.1978	44
Ensikäynti.....	44
Ensimmäiset leikkaukset.....	48
Polviongelmat	50
1980-LUKU VUORISTORATAA	53
Lääkkeitä ja leikkauksia.....	53
Matkoja	56

Taru Peltonen sairastui nivelreumaan vuonna 1964, nuorena, juuri aikuisuuden kynnyksellä. Tämä kirja kertoo hänen vaiheikkaan tarinansa vuosikymmenistä vaikea reuma kumppanina.

Tämä aika on vaatinut sisua ja sinnikkyyttä, sekä hyvää sairauden hoitoa, mutta samalla tarjonnut haasteita ja iloa. Elämä vaikean reuman kanssa on vaatinut sopeutumista ja asioiden hyväksymistä, mutta opettanut myös ymmärtämään arjen ja saadun avun arvoja.

Reumasäätiön sairaala on tullut tutuksi, Taru Peltonen on viettänyt siellä potilaana yhteensä lähes 3 vuotta lukemattomilla hoitojaksoilla. Hän kokee suurta kiitollisuutta sairaalasta saamastaan avusta ja kirjallaan haluaa kunnioittaa sairaalan muistoa nyt 11 vuotta sen konkurssin jälkeen, kun sairaalan avaamisesta tulee 70 vuotta.

Kirjan myynnin tuotto menee lyhentämättömänä suomalaisen reumatyön hyväksi.

BoD

